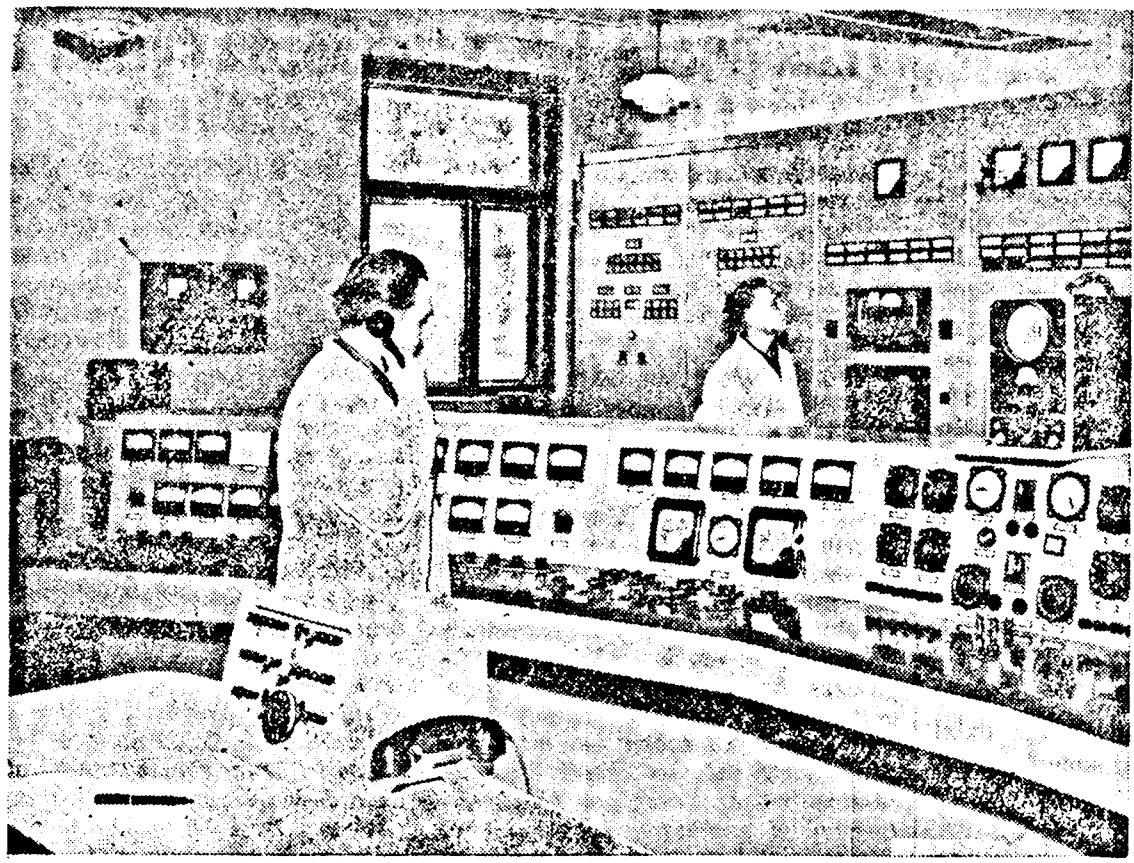

Mint azt már a sajtó hírül adta, szovjet szakemberek segítségével, hazánkban is felépült egy ciklotron-fázotron típusú részecske gyorsító berendezés. Tudósaink a méreteiben hatalmas, pontosságában bámulatos berendezés segítségével lazasan dolgoznak a parányilag még ismeretlen titkainak feltárásán.

A ciklo-fázotron működését központilag irányítják, a hatalmas kapcsolódó lák segítségével parancsolnak a gépkolossusnak. Itt készült a felvétel.

Népünk jelöltjei

Hazánk dolgozó életében nagyfontosságú esemény lesz a március 2-i néptanácsi képviselőválasztás. Mint minden eddigi választás, ez is orfotjes kifejezője államrendszerünk mély demokratizmusának. Sokmillió dolgozó lép majd újra az urnák elé, hogy megválassza azokat a képviselőket, akik munkájukon keresztül bebizonyították hűségüket a nép ügye iránt, akik legmértőbbak a nép bizalmára.

Most, a néptanácsi képviselő jelölő gyűlések alkalmával városunkban és rajonunkban egyaránt a tömegek kifejezésre juttatják határtalan ragaszkodásukat a népi demokratikus rendszer iránt. A jelölő gyűléseken a dolgozók mérlegelik a megvalósításokat, amelyek a városok és falvak szépitésére, a dolgozó élet- és kultúr színvonalának emelésére irányulnak. Az eddigi megvalósítások, amelyeket a néptanácsok a tömegek tevékeny részvételével értek el, szemléltetően igazolják az új államgépezet felsőbbrendűségét a polgári-földesúri rendszer rothadt köz-igazgatásával szemben. A néptanácsok révén a tömegek cselekvő, mélyreható alkotólendülettel vesznek részt az államgépezet munkájában, az állam vezetésében.

De nem ez volt a helyzet a polgári-földesúri rendszer közizgatásában. A polgármesterek, községi bírók, a prefektusok, a községi és megyei tanácsok a kizsákmányoló osztály vak eszközei voltak. Ez a közizgatás teljesen távol állott a néptől és feladata volt elősegíteni, hogy a földesurak és földesurak egyre jobban kizsákmányolhassák mind a városi munkást, mind a falusi dolgozó parasztot.

Hazánkban, a Román Népköztársaságban a néptanácsok a dolgozó nép segítségével és érdekében tevékenykednek, működésük a széles tömegek érdekeit szolgálja.

A néptanácsi képviselő jelölő gyűléseken a dolgozók azt az elszánt akarukat is kifejezték, hogy való-

ráváltják a II. pártkongresszus határozatait és a második öt éves terv célkitűzéseit.

Népi demokratikus rendszerünkben, ahhoz, hogy valaki néptanácsi képviselő lehessen, legfőbb feltétel, hogy méltó legyen a nép bizalmára, függetlenül attól, hogy párttag-e vagy pártönkivüli, román, magyar, vagy más nemzetiségű munkás, kollektivistája vagy értelmiségi. Ezt tartották szem előtt a választó tömegek, amikor képviselőjelöltnéket javasoltak Borbás Katalint, a Fierarul gyár munkásnőjét, Petritia Mariát, a December 30 gyár főmérnökét, Lénárt Jánost, a vingai szövetkezet elnökét, Heinrich Krisztinát, a horeai kollektív gazdaság tagját és másokat, akik munkájukkal kiérdemelték a tömegek megbecsülését és szeretetét.

A jelölő gyűléseken ismét bizonyosodott az a tény is, hogy a román nép és a nemzeti kisebbségek fiai között szilárd és megbontathatatlan az egység. A román nép és a nemzeti kisebbségek dolgozó minden erejükkel, alkotó lendületükkel harcolnak a közös cél eléréséért, szeretett hazánk felvirágoztatásáért, a szocializmus mielőbbi felépítéséért.

A március 2-i néptanácsi képviselőválasztásokat mindenütt élénk agitációs tevékenység előzi meg. Dolgozó népünk hagyományos szokása, hogy életének jelentős eseményei előtt számbaveszi elért eredményeit és fokozott munkával lelkesen készül fel a további feladatokra, új sikereik kivívására. Ebben az időszakban minden egyes önkéntes dolgozó a Népi Demokrácia Frontja lelkes agitátorává kell válnia. Fel kell világosítania környezetét, munkatársait, szomszédait, ismerőseit népi demokratikus rendszerünk eredményeiről, és meg kell magyaráznia azok jelentőségét.

Most a néptanácsi képviselőválasztások előtt teljesítsük ezt a nagyszerű feladatot a Népi Demokrácia Frontja választási győzelmeért.

Jó munkát az IMSZ városi konferenciájának

Ma kezdi meg munkálatait az IMSZ városi konferenciája. Városunk dolgozó és tanulójussága lelkesedéssel készült e nagy esemény méltó fogadására. Az ifjak minden munkatervükben új sikereket értek el. A legutóbbi IMSZ konferencia óta városunkban lényegesen megváltozott az IMSZ szervezeti élet — a bizottságok sikeresen mozgósították az ifjakat az előtűk álló feladatok teljesítésére. A konferenciát megelőző napokban számos gyárból, üzemből jelentették, hogy az IMSZ tagok és a szervezeten kívüli ifjak kimagasló termelési eredményeket valósítottak meg. A ma megkezdődő konferencián összegezik a végzett munkát és kijelölik az IMSZ bizottság és az IMSZ szervezetek feladatait. A konferencia munkálatainak eredményekben gazdag tevékenységet kívánunk.

Vörös Lobogó

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam, 4009. szám

Szombat, 1958. január 18.

4 oldal, 20 bani

A dolgozó nép legjobbait javasolják néptanácsi képviselőjelölteknek

A Teba gyár klubjában

MAJLÁTON

Szerdán délután a TEBA gyár klubjában a közlekedő néptanácsi választásokra képviselőjelöltnéket javasoltak az egybegyűltek. Három választókerület állampolgárai javasolták egybehangzóan: a 75. és a 76. és a 78. számú városi választókerület képviselőjelöltnéit.

Nistor Maria, az NDF küldötte mutatta be Barabás Erzsébetet, a TEBA gyár dolgozóját. Elmondotta, hogy Barabás Erzsébet volt azelőtt is a 75. választókerület néptanácsi képviselője. Már évek óta a TEBA gyárban dolgozik, tehát jól ismerik és kedvelik munkahelyén, Barabás Erzsébetre szorgalma a legjellemzőbb. A szakszervezeti munkában is élénk tevékenységet fejt ki.

Papp Julia csatlakozott azok véleményéhez, akik Barabás Erzsébetet javasolták a 75. választókerület képviselőjelöltnéjének.

A 76. számú választókerület NDF képviselőjelöltnéjéért Nistor Maria, Mittelmann Alfréd, a TEBA gyár igazgatóját javasolta. A TEBA gyár jól ismerik igazgatóját. Az előző évek folyamán is Mittelmann Alfréd volt a 76. választókerület képviselője. A lehetőségekhez mérten igyekezett választói kéréseinek eleget tenni, segítségükre sietni. Görgeyi András felszólalásában rámutatott arra, hogy a vállalat tevékenységében elért sikereket nagyrészt az igazgató helyes irányításának köszönhe-

tők. A jelenlevők helyeselték Mittelmann Alfréd igazgató jelölését.

Márk Rozáliát, az ismert szövőnőt a 78. számú városi választókerület NDF képviselőjelöltnéjének javasolták. A jelölésre javasolt szövőnő a szövőde egyik szakmunkása.

A felszólalók, Brimbram Ella, Sasu Aurora és Nádudvari Jolán támogatják a javaslatot. Az egybegyűltek pedig egyhangulag elfogadták azt.

A majláti kollektív gazdaságban összegyűltek a községbeliek, hogy képviselő jelöltnéket javasoljanak az 50. számú rajoni választókerületben. A jelölő gyűlésen többen felszólaltak és elmondották, hogy Lakatos Péter kollektivistája, a községi néptanács végrehajtó bizottságának alelnöke sokat tett a község fejlesztéséért, tevékenységével hozzájárult a közérdekű munkálatok elvégzéséhez. Az egybegyűltek őt javasolták rajoni képviselő jelöltné.

A Mosóczy-telepen

A Mosóczy-telepi 18. számú iskola előtt csoportosan állnak az emberek. Ott órára hirdették az összegyűlést, még van néhány perc, hát elbeszélgetnek...

Kismarjai Ferenc elvtárs megnyitja a jelölő-gyűlést. Ezután Hategan Ioan elvtárs, a Népi Demokrácia Frontja Arad-vidéki bizottságának elnöke a gyűlés célját, majd sor kerül a jelölésekre. A 163-as számú városi választókerületben Kravetz József elvtársat, az aradi I. Ranghet gyár esztergályosát javasolják képviselőjelöltné.

Többen szót kérnek. Rácz Sándor elmondja, hogy Kravetz elvtársat jól ismeri, a gyárban is élen jár a munkában és mint a kerület néptá-

nácsi képviselője odaadással oldotta meg a kerületben felmerült kérdéseket. Raicu Ilie CFR munkás arról beszél, hogy nagyrészt az ő közbenjárásának köszönhető a Mosóczy-telepi közfűtő létesítése.

A 164. számú kerületben Guttman János elvtársat javasolják képviselőjelöltné. Guttman elvtárs különösen a Mosóczy-telepi rádió-sítási állomás létesítése és korszerű felszerelése érdekében tett sokat. A felszólalók elmondják még, hogy bármikor segítenek nekik ügyes-bajos ügyeik elintézésében.

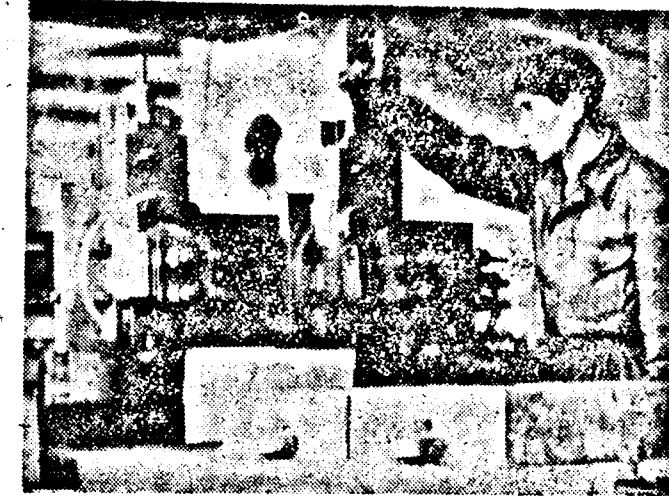
A 165. számú városi választókerületben Biró Mária háromgyermekes háziasszonyt javasolják képviselőjelöltné.

Uj nagyteljesítőképességű gépekkel dolgoznak

Az Otjelul fémipari termelőszövetkezetben olyan szerszámgepeket gyártanak, amelyek az ország különböző kisipari termelőszövetkezeibe kerülnek. Termékeiket egyre jobb és nagyobb precizitással, illetve nagy teljesítőképességgel állítják elő. Nemrég például két új marógéppel bővítették a szövetkezet berendezését: az egyik az aradi I. Ranghet gyárban készült, a másik pedig a Német Demokratikus Köztársaságban.

Képünkön Farakas József, a szövetkezet legjobb marósa látható munka közben, a W.M.W. típusú marógépnél.

Ugyancsak a közelmúltban szerelték fel és helyezték üzembe — a gépműhelyben — azt a nagy teljesítőképességű és nagy precizitású hosszgyalógépet, amely a Csehszlovák Köztársaságból érkezett.

A képet Janovics József elvtárs, a szövetkezet legjobb gyalusa látható.

Ertekezleten vitatják meg dolgozóink a megjavított bérézési és normarendszer kísérleti alkalmazásának eredményeit

A TEBA GYÁRBAN

üzemvezető-értekezleten elemezték a megjavított bérézési rendszer kísérleti szakaszának bevezetése óta (augusztus 1-től) elért eredményeket, a felmerült hibákat, az öt hónapig tartó akció során kifejtett tevékenységet. Ezeket az értekezletet követve az az összehívó gyűlés, amelyet a vállalat vezetői, az üzemszervező vezetőkkel, élenjáró dolgozókkal tartottak az elmúlt napokban.

A beszámolóit Mittelmann Alfréd elvtárs, a gyár igazgatója terjesztette elő. A gondosan előkészített beszámoló igen helyesen rámutatott a régi fizetési rendszer hibáira és arra, hogy az új bevezetése miért vált szükségessé. Az eddigi bérézési rendszerben a díjszabás szerinti alapfizetés az átlagkereset 54 százaléka volt. Hiba volt még, hogy akkordmunkát végeztek azok a helyeken is, ahol a rezsimunka sokkal előnyösebb lett volna. Az ilyen és hasonló hibák kiküszöböléséért vált szükségessé a megjavított bérézési rendszer bevezetése.

Ezt megfelelő előkészületek előzték meg. A megjavított bérézési rendszer eredményességéért az üzemszervezők tartott értekezletek alkalmával 73 javaslatot foglaltak fel. Így például több javaslat érkezett a különböző szakmák díjszabás szerinti alapfizetésének növelésével kapcsolatban, a minőségi prémik és a különböző járadékok felhasználására, illetve növelésére vonatkozóan, stb.

Egy egész sereg műszaki-szervezési intézkedés bevezetését javasolták a dolgozók. Ezek a javaslatok főként a termelékenység növelését, a gépberekesztés tökéletesítését, a kihasználás, az önköltség csökkentését és a nyilvántartási rendszer egyszerűsítését eredményezik.

A megjavított bérézési rendszer kísérleti szakaszában a normák lényegesen javultak. Ezt megelőzően

alaposan tanulmányozták minden munkahelyen, majd később a normák teljesítését is káthetként felülvizsgálták. Így azonnal intézkedhettek azokon a helyeken, ahol hibák mutatkoztak. A normák átlagos teljesítése a kísérleti szakaszban, azaz öt hónap alatt 117,3 százalékot ért el. Ezek a normák ösztönző hatással bírtak, úgy, hogy növekedett a termelékenység és egyben a kereset is. Így például Sasu Eleonora szövőnő júliusban, a kísérleti szakasz első hónapjában 3763 beveressel, 132 százalékos normatelteljesítéssel, 180 munkakora alatt, 740 lejt keresett.

Egyes helyeken az akkordmunkáról rezsimunkára tértek át, mint például a vatta tépők, kártoló, segéd-mesterek, fűzők, az írók és az egész befejező osztály, valamint a karbantartó műhelyek, a szállítás és más segédmunkások. Ezek a helyeken az öt hónap leforgása alatt a rezsimunkával sokkal jobb eredményeket értek el, mint azelőtt, — különösen ami a befejező osztályt illeti a minőség szempontjából.

A beszámoló több igen értékes javaslattal zárult, amelyek a megjavított bérézési rendszer további tökéletesítését szolgálják.

Az értekezlet résztvevői a hozzá-szólások folyamán olyan kérdéseket vetettek fel, amelyek a különböző üzemszervezők dolgozókat foglalkoztatják. Felvetődött például az is, hogy az izoláltan hiányzó munkások milyen elbírásban részesülnek. Corbu Nicolae mérnök, a fondá vezetője a részleg egyes osztályainak rezsimunkára való áttéréséről szövelt. Kijelentette, hogy ez az intézkedés

(Folytatása a 2-ik oldalon).

A 130. választókerület jelöltje

BORBÁS KATALIN

Igy hangzott a szükséges megfogalmazott jelentés.

Század, keveset mond. A személyes élményem azonban nincs. jobb, pontosabb, bővebb hírlorász. Ezért vagyok itt a szerelősztályon Borbás Katalin munkapadja mellett.

Az ismerkedésen az ünnep már túlszűnt. Úgyesén dolgozik, nem kapkod, nem is siet. Van valami sajátos, valami egyéni abban, ahogy a záratkat szereli.

...Tegnap ünnepi hangulat övezte. Javaslották a jelölőlistára. Nem volt még képviselelő, de hat éve már, talán valamivel több is, hogy megbecsült tagja annak a közösségnek, amelyben „a hétköznapok érelik az ünnepeket”.

Kis mozaikok megalkotják a nagy képet — egy emberélet, egy harcok, küzdelmes, lan-

kadallan élet körvonalait. Ezek beszélnek. Az emlékek felidéznek a múltat, a jövőbe vetett hit pedig megacélozza az erőt. A múlt az néma, csak az emlékeiben motoszkál olykor-olykor. Férje meghalt a bombázások alkalmával, fiával maradt.

Embert neveltem belőle — mondja, — olyan embert, aki a munkában, a társadalomban megállja a helyét.

Kipróbált egy össze-szerelt zárat, ujjából akatrészt egyenget a kis kalapácsal. Közben balkezevel táskájában kotordoz, fényképet vesz elő a kis noteszből, a fia fényképét.

Ra nagyon büszke vagyok — s mintha csak mozaikszőron peregnének le az évek, úgy változik az arca: hol derűs, hol szomorú, s ott az az enyhe hajlat a szájszögletén mintha küssé aggodóvá tenné.

Igen, most egy másodperc, mialatt a fídra gondol, kizsákmányolta magát a gépműmögésből, a munkapad mellől: anya volt.

Aztán koppan a kalapács — már megint itt van. Ezek a zárat elkerülnek az ország minden sarkába. Butorokra szerelik, lehet, ez a darab, amelyet nagy gondnal most állít össze, egy hónap múlva Nagyban lesz egy új munkásklubban. Nem olyan könnyű ez a munka, a kulcsot sokszor reszelni kell, a zárat megvárni. De inkább itt igazít rajta, még azt találnak mondani: „Na, ez is kevés a szakmunkás, ahol ezek a zárat készültek”.

Ezt pedig a világról sem szeretné. Rossz rá gondolni, mert a munkájára is büszke, még az ilyen apróknak tűnő dolgokban is jól látta igényes. Telnek a percek.

Hangtalanul állók a munkapad előtt. Ott balkez felől kicsi, négy-szögletes ládikók, benne alkatrészek, előtte vaslap, az asztalon kalapács, csavarhúzó, finom jelhatu reszelő.

— Mindig ezt csinálja? — Mindig. Csak szerelek. — Tegnap, — terelem másra a szót — jelöltnek javasolták. Elmosolyodik.

Igen, javasolták. Nagyon örültem. Apró csapszeget erősít a fedőlapra s alsóajkát beharapva rákalkapálja a fejet.

Tudja, — folytatja az előbbi gondolatot, — mindig szerettem dolgozni. Elmúltam már husz éves, de benne vagyok a kultúrsoportban is.

Erről jut eszembe, hogy néhány napja a gyár kultúregyüttese a Stúdió-teremben nagy sikerrel bemutatta Szir-

Lám az ember gyákrán azt sem tudja, honnan ismerik olyan sokan. Ha egy markánsabb arc többször feltűnik az utcán, sokáig ott marad emlékezetükben. Feljegyeltünk rá, amikor munkahelyén van, látjuk mások ünneplőben s már ismerősök vagyunk. Ilyen az élet. Ilyenek a hétköznapok, amelyekről sokan azt tartják, hogy szürkék — egyhangúak. Micsoda roppant tévedés. Hiszen a hétköznapok érelik az ünnepeket és sokszor az ünnepek sejteltetés várása óvatlan lopakodva becsúszkál magát a hétköznapokba.

Ilyen gondolatok keringenek agyamban, itt a Fierarul gyárban. Már az este értesültem, hogy a 130. városi választókerületben Borbás Katalint javasolták néptanácsi képviselőjelöltné.

Ünnepnap volt itt ezen a hétköznapon.

De lássuk csak: „Munkásod, odaadással dolgozik, teljesíti feladatát, tagja a kultúrsoportnak, — tel van optimizmussal”.

A katonai atomtámaszpontok elleni mozgalom fokozódása

NYUGAT-NEMETORSZÁG

BERLIN. (Agerpres). — Az ADN jelenté:

A nyugat-németországi békebizottság nyilatkozatában hangsúlyozza, hogy széleskörű mozgalmat kell folytatni Nyugat-Németországban rakéta- és atomtámaszpontok elleni tiltakozást és a nyugat-német Bundeswehrnek atomfegyverrel való felszerelését ösztönző tervek ellen.

A nyugat-németországi békebizottság felhívja a bonni kormányt, támogassa az európai atommentes övezet létesítésére vonatkozó lengyel indítványt.

Bechert professzor, ismert nyugat-német atomtudós, a mainzi egyetem tanára, szociáldemokrata bundestagi képviselő, — tiltakozott az ellen, hogy a Német Szövetségi Köztársaság területén rakétaindító berendezéseket létesítsenek. Bechert felhívta a nyugat-német egyetemi és felsőoktatási tanárokat, írjanak alá tiltakozó nyilatkozatot.

Bechert nyilatkozatában rámutat arra, hogy az egyetemi tanárok nézete szerint tárgyalásokat kell folytatni az európai atommentes övezet

létesítésével kapcsolatban. A neves tudós hangsúlyozza, hogy minél több atomfegyver lesz a Német Szövetségi Köztársaságban, annál kevesebb az esély Németország egyesítésére. Bechert nyilatkozatában felhívja az illetékesek és a közvélemény figyelmét, hogy atomtámaszpontok létesítése Nyugat-Németország területén veszélyes következményekkel jár.

GÖRÖGORSZÁG

ATHEN. (Agerpres).

Az atheni lapok 70 szaloniki politikusként és közéleti személyiségnek nyilatkozatát közlik, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy Görögország területén rakétaindító berendezéseket létesítsenek.

Tiltakozunk az ellen, hogy Görögországot katonai hídóvá változtassák, mivel nem ohaftjuk hazánk megsemmisítését. Követeljük: kössenek nemzetközi egyezményt az atomfegyver betiltásáról. A nyilatkozatot Patrikios, szaloniki város polgármestere, több volt képviselő, szakszervezeti aktivisták, tényleges katonák és mások írták alá.

HOLLENDIA

HAGA. (Agerpres).

Wantein, a "Szociáldemokrata kö-

zép" (a hollandiai Munkapárt bal szárnya) elnöke, a "Szocialista Látóhatár" című folyóiratban közölt cikkében határozottan állást foglal a holland kormány ama szándéka ellen, hogy megengedi az ország területén amerikai rakétaindító berendezések számára szolgáló támaszpontok létesítését.

A cikk szerzője hangsúlyozta, hogy hollandiai és más nyugat-európai országokban létesített atom- és rakétafegyver-támaszpontok háboru esetén az ellenség célpontjává szolgálnak.

Wantein cikkében támogatja a Lengyel Népköztársaságnak a közép-európai atomfegyvermentes övezet létesítésére vonatkozó javaslatát.

"Állást foglalunk ezen lehetőség megragadása mellett és támogatjuk a Közép-európai állomásozó valamennyi idegen csapat kivonására vonatkozó újabb tárgyalásokat és határozottan ellene vagyunk, hogy a nyugat-európai országok területén — beleértve Nyugat-Németországot is — rakétafegyver támaszpontokat létesítsenek".

Terebélyesedik Görögország-nak a szocialista országokkal folytatott kereskedelme

ATHEN. (Agerpres).

Görögország az utóbbi évben ki-szélesítette kereskedelmi kapcsolatait a szocialista országokkal. Az elmúlt évben Görögország sokkal szorosabb kereskedelmi kapcsolatokat állott a Szovjetunióval, a Bolgár Népköztársasággal, a Csehszlovák Köztársasággal, a Román Népköztársasággal és a Német Demokratikus Köztársasággal, mint 1956-ban. Tavaly Görögországnak a Szovjetunióból és az európai népi demokratikus országokból való behozatala az összehozatal 5,9-ét tette ki, a megelőző év 4,7 százalékos behozatalával szemben. Görögországnak ezekbe az országokba irányuló kivitele 10-ről 12 százalékra emelkedett.

Közös nyilatkozat a Szukarno és Nasszer közötti tárgyalásokról

KAIRO. (Agerpres).

Kairóban nyilvánosságra hozták Szukarno, Indonézia elnöke és Nasszer, Egyiptom elnöke közötti tárgyalásokról szóló közös nyilatkozatot.

Szukarno elnök és Nasszer elnök az Indonéz—egyiptomi tárgyalások során megvizsgálták és megvitatták a két országot érdeklő kérdéseket, valamint az időszerű nemzetközi problémákat is. Nasszer elnök kijelentette, hogy Egyiptom kormánya és népe teljes egészében támogatja Indonézia kormányának és népének Nyugat-Irán felszabadítására irányuló harcát.

A két elnök újból megerősítette a

bandungi értekezlet elveit és az ENSZ alapokmányának elveit iránti hűségét. Egyiptom elnöke és Indonézia elnöke — hangsúlyozta a nyilatkozat — megegyeztek abban, hogy Egyiptom és Indonézia nemzeti érdekei megvédésének legjobb eszköze, ha a két állam nem vesz részt a tömbökben és így hozzájárul a világéke ügyéhez, az egész világ felvirágztatásához.

A két elnök megegyezett a két ország közötti politikai, gazdasági és kulturális együttműködés fejlesztésére vonatkozólag. Nasszer elnök elfogadta Szukarno elnök meghívását és a neki megfelelő időpontban meglátogatja Indonéziát.

Nyugat-Németország biztonságának megővéseért

BERLIN. (Agerpres).

"Az egységért, békéért és szabadságért harcoló németek szövetsége" levelet intézett a Bundestag valamennyi képviselőjéhez, amelyben a béke és Nyugat-Németország biztonságának megvédése érdekében sürgős intézkedések megtételét követeli.

Az ADN hírlapgyűjtő közlése szerint W. Elbes, a szövetség elnöke és J. Weber föltitkár által aláírt levélben hangsúlyozzák: rá kell kényszeríteni a Német SzK kormányt, ne engedje meg az Egyesült Államoknak, hogy központosítva rakéták kiállítására alkalmas támaszpontokat építsen Németország területén és kezdjen tárgyalásokat a Német SzK területén felhalmozott idegen atomfegyverek

kivonására. Azonnal fel kell függeszteni a tartományok kormányával a rakétafegyver-támaszpontok építésére szükséges területtel kapcsolatos tárgyalásokat. El kell állni a Bundeswehrnek atomfegyverrel való felszerelésétől és a Bundeswehrnek egy atomháború folytatásához szükséges megszervezésétől és kiképzésétől — hangsúlyozza a levél.

Alkotmány útján biztosítani kell az atomenergia kizárólag békés célokra történő felhasználását.

"Az egységért, békéért és szabadságért harcoló németek szövetsége" felhívja a Bundestag képviselőit: támogatassák a magfegyvermentes övezet létesítésére irányuló tervet. Ennek elsősorban magában kell foglalnia Lengyelországot, Csehszlovákiát,

a Német Demokratikus Köztársaságot és a Német Szövetségi Köztársaságot. Ehhez más államok is csatlakozhatnak, mint például Dánia és Norvégia is.

A Bundestag képviselőinek ezen kívül szorgalmazniuk kell a kormányt, hogy a Bundestag 1957. május 10-i határozata értelmében intézzen újból felhívást az atomfegyverrel rendelkező hatalmakhoz egy, mindenemü magfegyver-kísérlet időleges, vagy végleges megszüntetésére irányuló egyezmény megkötése érdekében. A Német SzK kormányának támogatnia kell a nemzetközi feszültség enyhítését célzó Kelet és Nyugat közötti tárgyalások megtartására irányuló erőfeszítéseket.

Az indonéziai külügyminiszter sajtóértekezlete

KAIRO. (Agerpres).

Szubandrio, Indonézia külügyminisztere, aki elkíséri Szukarno elnököt ázsiai és afrikai útján, január 16-án sajtóértekezletet tartott a kairói újságírók kérdéseire. Ugyanakkor szószóltak az újságírók között a Szukarno és Nasszer közötti tárgyalásokra vonatkozó közös nyilatkozat.

Szubandrio külügyminiszter a szovjet kormánynak a nemzetközi feszültség enyhítését célzó legutóbbi javaslatával kapcsolatban a következőket jelentette ki: "Teljes egészében támogatjuk a nemzetközi feszültség enyhítésére és a nagyhatalmak közötti kapcsolatok megújítására irányuló minden törekvést. A nagyhatalmaknak azonban — hangsúlyozta az indonéz külügyminiszter, — meg kell találniuk az utat a jelenlegi feszültség csökkentésére".

Az újságírók kérdéseire válaszolva Szubandrio külügyminiszter kijelentette, hogy a Szukarno és Nasszer közötti tárgyalások során megvizsgálták a fegyverzet és könnyű felszerelés vásárlásának lehetőségeit. Szubandrio rámutatott arra, hogy Indonézia több, mint egy évvel ezelőtt fegyvert akart vásárolni az Egyesült Államoktól, de kérését mindeztideig nem teljesítették.

A nyugatberlini hatóságok üldözik a haladó elemeket

BERLIN. (Agerpres). — Az ADN jelenté:

A demokráta jogok védelmére és a nyugatnémet hazafiak megvédésére alakult bizottság, a "Grosskurtausschuss" január 15-én Berlinben ülést tartott. T. Schwiager, a bizottság titkára, beszédében adatként közölt a nyugatberlini békeharcosok és társadalmi haladásért küzdők üldöztetéséről. A nyugatberlini hatóságok a legutóbbi három évben 2237 személyt tartóztattak le és 479-et állítottak bíróság elé — közölte T. Schwiager.

Schwiager hangsúlyozta, hogy a tömeges letartóztatások okát legfőképpen a fasiszták és militaristák nyugatberlini összejövetele elleni tiltakozó akciókban való részvétel képezi.

Ellentétek az indonéziai szeparatisták között

DZSAKARTA. (Agerpres). — Az Uj Kína jelenté:

Az indonéziai lapok a szeparatista törekvéseket nyilvánító közép-szumatrai Baritangi Tanács belső ellentétét foglalkoznak. Így a Szuluh Indonézia című lap rámutat arra, hogy a Baritangi Tanács vezetői között súlyos ellentétek állnak fenn és ennek következtében a katonai tanács befolyása és tekintélye napról napra csökken. A lap hangsúlyozza,

hogy a közép-szumatrai szeparatista szervezet létesítéskor a vezetőségben 17-en voltak. A belső ellentétek következtében számos tag kilépett a tanácsból és a jelen pillanatban a vezetőségben csak 10 tag van. Ellentétek állnak fenn a dél-szumatrai katonai junta és a Baritangi Tanács között is. Baritangi azzal érvel, hogy a dél-szumatrai junta vezetői, ültetőleg nem vett részt a Baritangi Tanács egyetemes lennállása évfordulójának alkalomával rendezett ünnepségeken.

17-én Jugoszláviába utazott, majd Szíriát, Pakisztánt, Ceylont, Burmát, Tháiföldet és Japánt látogatja meg. Szukarno elnök utazása — hangsúlyozta Szubandrio külügyminiszter, — elsősorban az államfiek közötti személyes kapcsolatok létesítését célozza.

Mac Millan válasza N. A. Bulganyin december 10-i üzenetére

LONDON. (Agerpres.) A TASZSZ jelenté:

Január 16-án este Nagy-Britannia miniszterelnöke irodája között Harold Mac Millan válaszolt N. A. Bulganyin, a Szovjetunió minisztertanácsa elnökének 1957. december 10-i üzenetére.

H. Mac Millan azzal kezdte válaszában, hogy biztosítja N. A. Bulganyint az angol kormány békétörekvéseiről. "Eppen ez volt — jelentette ki Mac Millan — a január 4-én a rádió előtt, egy megnemtámadási szerződés megkötésével kapcsolatban tett megjegyzésem értelme. Ez a felfogás kétszínűen elidegeníthetetlen eleme az Egyesült Nemzetek Szervezete alapokmányának. Ennek ellenére most ismét ünnepélyes módon megismétlem ezt a kijelentést."

A miniszterelnök hozzáfűzte, hogy "még közelebből meg kell vizsgálni a kétoldali vagy többoldali nyilatkozat formálának kérdését."

Mac Millan mégis igazoltni próbálja a NATO és az angol kormány jelenlegi politikájának létezését és megkísérli a Szovjetunióra hárítani a felelősséget a leszerelési tárgyalások kudarcáért. Valójában Mac Millan figyelmen kívül hagyta a Szovjetunió konkrét javaslatát a magfegyver kísérlet beszüntetéséről és a magfegyverek betiltásáról, mint a leszerelés felé vezető első lépésről. Ehelyett Mac Millan megkísérte a kérdést mellékes problémákra korlátozni és a nyugati hatalmaknak azokról a javaslatokról beszélt, hogy "leerítsenek szakkért csoportokat, amelyek a leszerelés technikai részleteivel foglalkoznak, különösen az ellenőrzés és az intézkedések felülvizsgálásának kérdésében."

Mac Millan elismeri, hogy N. A. Bulganyin üzenete "számos konkrét javaslatot tartalmaz" és megállapítja, hogy ezek közül egyesek lerén — különösen az angol—szovjet kultu-

rális és kereskedelmi kapcsolatban — haladást értek el. Mac Millan ismét kijelentette, hogy véleménye szerint más kérdések megoldásában nem értek el haladást.

A továbbiakban a lengyel kormánynak egy európai atomfegyvermentes övezet létesítésére vonatkozó javaslatáról szólv — amelyet N. A. Bulganyin üzenete is számos nyugati politikusi támogat — Mac Millan "újnak" minősítette a javaslatot, de mégis kijelentette, hogy az "számos nyilvánvaló ellentétet eredményezhet". Anélkül, hogy közelebbről meghatározt volna az angol kormány ellenvetéseit, Mac Millan azt írja, hogy kormánya "tanulmányozza ezt a javaslatot, abból a célból, hogy meglessa, nem tartalmaz-e olyan elemeket, melyek egy újabb javaslat alapjait képezhetnének."

Mac Millan kijelentette: osztja N. A. Bulganyin nézetét, hogy az államvezetők közötti személyes kapcsolatok megteremtése hasznos és úgy véli, hogy ilyen találkozások valóban szerepet játszhattak egy rendezés megvalósításában. Mac Millan azonban tartózkodott attól, hogy nyílt választ adjon a szovjet javaslatokra és a NATO-tanács párizsi ülésének határozataira hivatkozott, melyek — mint ismeretes — a legmagasabb szinten tartandó tárgyalásokat a külügyminiszterek tárgyalásával akarta helyettesíteni. Véleményének igazolására Mac Millan azt írta, hogy a legmagasabb siku értekezletet "aprólékosan elő kell készíteni."

Válaszának befejező részében Mac Millan N. A. Bulganyin 1958. január 8-i üzenetére hivatkozott, mely ugyancsak javaslatokat tett arra a legmagasabb siku értekezlet összehívásával kapcsolatban. Mac Millan ezzel kapcsolatban azt írta, hogy "tanulmányozza ezeket a javaslatokat" és az üzenetre adandó válaszában ismét foglalkozni fog velük.

Nő India Kommunista Pártjának taglétszáma

UJ DELHI. (Agerpres.) TASZSZ.

Indiai hírlapgyűjtő közlése szerint az elmúlt év során India Kom-

munist Pártjának taglétszáma 6-negyesen megnövekedett és közel 200.000-re emelkedett. Az 1956. évi IV. pártkongresszuson a párttagok száma még alig haladta meg a 100.000-et.

Az új párttagok toborzására indított tavalyi hadjárat ez év március végén, India - Kommunista Pártja Országos Értekezletén éri majd el tetőpontját.

India Kommunista Pártja, mint fellelős szervezet 1934-ben 200 taggal alakult meg. A tagok létszáma az angol hatóságok minden üldözése ellenére is állandóan növekedett. 1942-ben, törvényes elismerésnek idején a párttagok száma elérte az ötezeret.

A Görögország és Bulgária közötti kapcsolatok fejlesztéséért

ATHEN. (Agerpres.)

Baltadisz, a Görög Agrárpárt Bulgáriába utazott képviselőcsoportjának vezetője, elutazása előtt az ATB sajtóügynökség munkatársának adott nyilatkozatában a következőket jelentette ki:

"Bulgáriai látogatásunk annak az óhajunknak a kifejezése, hogy meg-szüntessük az országaink között a multban fennálló nézeteltéréseket és visszatérjünk a barátai kapcsolatokkal népeink között. Meggyőződésünk, hogy ezzel mind a bolgár, mind pedig a görög nép óhajának teszünk eleget, s hogy Bulgáriában ugyan-azon elvek megvalósításán munkálkodó jobárdotokra találunk. Reméljük, hogy látogatásunk nyomán né-peink közös érdekeit szolgáló új helyzet áll elő."

Japán Üzletemberek Japán és a Kínai NK közötti kereskedelmi egyezmény megkötését követelik

TOKIO. (Agerpres). — A TASZSZ jelenté:

A japán közvélemény és az üzleti körök kitartóan követelik Japán és a Kínai NK közötti kereskedelmi egyezmény megkötését. Az Akahata című lap közlése szerint nemrég Tokióban külön bizottság alakult a nemzeti mozgalom megszervezésére. Feladata az ezelőtt két hónappal megszakított tárgyalásokat kapcsolatos negyedik nemhivatalos kereskedelmi egyez-

mény megkötése a Kínai NK-val. A bizottság tagjai a szakszervezetek főtanácsának, a Japán Békébizottságnak, a nemzetközi kereskedelmért küzdő egyesületnek és más szervezeteknek képviselői. A bizottság elhatározta, hogy a közeljövőben nagygyűléseket rendez és egymillió aláírást gyűjt a "kössünk ez év februárjában kereskedelmi egyezményt Kínával" kérvényre.

Megalakult a NATO „területi irányító csoportja"

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ jelenté:

Dánia fővárosában megalakult és már meg is kezdte tevékenységét a NATO „területi irányító csoportja". A csoport feladata: a NATO Balti tagállamai haditengerészete hadműveleteinek egybehangolása és irányítása.

A Szovjetszkij Flot című lap rámutat arra, hogy ez a „területi irányító csoport" tulajdonképpen nem más, mint a nyugat-német militáristák védőnépszerűsége alatt működő Balti haditengerészeti flották egyesített parancsnoksága. A csoport megalaku-

lása újabb lépés a NATO Balti-tengeri övezete agresszív előkészületeinek sorában. Ezt a választ adták a Német Szövetségi Köztársaság kormányfőire és amerikai védőnekeik a Lengyel Népköztársaságnak és a Német Demokratikus Köztársaságnak a Balti országok békés együttműködésének megteremtését és a Balti-tengernek a béke tengerevé való átváltoztatását javasoló nyilatkozatára. A lap hangsúlyozza, hogy ennek az akciónak célja fokozni a Balti-tengeri övezet helyzetének súlyosságát és így érinti valamennyi Balti állam biztonságának érdekét.

A Buenos Aires-i nemzetközi sajtókiállítás

BUENOS AIRES. (Agerpres).

Az argentinai diplomáciai tájékoztatási intézet rendezésében, január 15-én nemzetközi sajtókiállítás nyílt meg Buenos Airesben. A kiállításon 59 ország vesz részt, többek között a Szovjetunió, Csehszlovákia, Len-

gyelország, Magyarország, Bulgária, Románia, India, Egyiptom, Indonézia és más országok. A megnyitón jelen voltak több állam diplomáciai képviselőinek vezetői, közéleti személyiségek, helyi és külföldi sajtóképviselők.

Megszakadtak a francia-tuniszi tárgyalások

PARIZS. (Agerpres). A TASZSZ jelenté:

A francia kormány, — mint ismeretes, — nem volt hajlandó lemondani a függetlenségüket elnyert államokkal szemben alkalmazott gyarmati politikájának elavult rendszeréről és az újabb ellentétekhez vezetett. Ezek eredménye a Franciaország és Tunisz közötti kapcsolatok rendezése iránti francia—tuniszi tárgyalások megszakítása. Sajtóértesülések szerint Tunisz képviselői a tárgyalások során elsősorban azt tartották szem előtt, hogy bármilyen támaszával szemben megvédjék országuk szuverenitását. Tunisz képviselői

megkísérelték elérni a francia csapatok kivonását és a Tunisz területén lévő francia katonai támaszpontok megszüntetését.

Tunisz határának az Algériában állomásozó francia csapatok általi megsértése, a különböző határvillongások, a francia egységek portyázásai és maguknak a francia légügyi csapatoknak a Tunisz határa menti helységek elleni támadásai folytán a tuniszi kormány több jegezket intézett a francia kormányhoz.

Franciaország nem volt hajlandó lemondani a Tuniszban elfoglalt állásairól és nyomást gyakorolt gyákorolni a tuniszi kormányra, hogy

kikényszerítse: egyezzen bele a francia csapatok további ott tartózkodásába és a francia támaszpontok fennmaradásába. A francia kormány e feltételek elfogadásától tette függővé a Tunisznak nyújtandó gazdasági segélyt.

A francia minisztertanács elhatározta: azzal az ürüggyel szakítja meg a tárgyalásokat, hogy az Algéria és Tunisz közötti határvonal mentén lefolyt harcok során az algériai felkelők egy csoport francia katonát gyöllyel ejtették és tuniszi területre vittek.

ÉVSZAKOKRÓL — IDŐJÁRÁSRÓL

MILYEN IDŐ LESZ

Az utóbbi napokban, s különösen a hétjői kiadós eső után, sokan azt gondolták, hogy talán rövidesen a tél idő előtt beköszönt a tavasz. Aki azonban rendszeresen olvassa a Meteorológiai Intézet időjárás-jelentéseit, már a most következő három napra vonatkozó jelentésből is világosan látható, hogy az időjárás megváltozik.

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint január második felében általában a következő időjárás lesz:

Január 18. és 24. között általában hideg idő, borús égbolttal, a Duna-síkságon bőséges havazás, erősödő észak-keleti szél várható.

Január 25. és 27. között: az ország nyugati részén lényeges felmelegedés várható, nappal a hőmérséklet a plusz 4 fokot is meghaladja. Ugyanakkor az ország keleti részében 0 fok körül lesz a maximális hőmérséklet. Változó, de többnyire felhős égbolttal, az ország dél-keleti részén helyi havazás. Reggel és este ködképződés, dél-nyugati irányból gyenge szél.

A hónap végén az idő szelesebbre fordul, borult égbolttal, helyenként havazás lesz, s az ország legnagyobb részében hófúvás. A hőmérséklet csökken.

(Az „Előre”-ből)

TAVASZ A TÉLBE

Ákár hófúvás van, a kertészek szorgalmas munkáját. Amerre nézel: virág, virág mellett, virág mellett. Cserépben, melegágyban, néhány négyzetméter Güll Baba rozszakertjéből, egy csepp tavasz az üvegtető alatt... A kertészek dédelgető keze nyomán, a késen pompáznak, a búsaklatok. Gondozóik dédelgetik, cirogatják. Legamazzza a gondoskodást. Ez ciklámen, amaz lábhis a naptár szerint.

Csepeli Póli felvétele

Nem rezdült a levél. A nap sugarai ádáz harcot vívtak az üvegtetővel. Megtörték, szétszórdtak, rálekedtek a leheletfinom erezetekre, aprón recézett levélszélékre. A fényérzékeny lemezre kíváncskozott... Oda is került.

Minusz 35 fok Celsius

— TÉL A TÉLBE —

Jól emlékszem: márkégszerűen érkeztem a mélyhűtő vállalat udvarára.

A rakodónál, zsebredugott kézzel, felhajtott prémgallérral, melyen fülrehuzott kucsmával, magányos szoborként állt Juhász Jenő technikus. Kijött az udvarra egy kicsit melegebben.

Ismerve a kockaalku épületóriás „fűtési” viszonyait, nem tudtam leköszölni a kíváncsi kérdést:

— Reuma?

Csak a fejével int nemet, s halán hozzátette: pedig ez az épület ingen osztogatja.

— Az első kérdés megpecsételte tovább beszélgetésünk menetét. Meg volt győződve, hogy látogatója csak is „valaki a szakszervezettől” lehet, azért érdeklődik mindenekelőtt az egészségi viszonyok iránt. Nem tudom miért, de sokáig meghagytam hiedelmében, pedig a kérdés ott csüngött az ajkán, vártam, hogy bármely pillanatban elhangzik. S beszélte sokat: ujtásokról, munkakörülményekről, fizetésekről. Eszre sem vettem s már bent sétáltunk a csipős hideg birodalmában, orrom minden lélegzetvétel után elzáródott, füleim bizsergtek.

— Legnagyobb gondja?

— A gépesítés.

Aztán meg is magyarázza, mert a helyzet valóban különös itt a Sarkvidéki hőmérséklet közepette. Az olajok viszkozitása annyira csökken, hogy ugymond, semmit sem használnak. Jó lenne, ha valaki egy olyan kenőanyagot találna fel, amely itt is céhoz vezet. De még nem sikerült.

Első utunk a mélyhűtő alagúthoz vezet. Az alkoholos hőmérő itt ereszkedik a legalacsonyabbra: mínusz 35 fok. Visszaemlékezni is rossz. A technikus megáll a tömbös fagyott, jeges hűtőcsövek előtt.

— Ablak nincs? — kapkodok lélegzet után.

— Nincs! Beengedné a meleget!

— Villany sincs?

— Világít ez — mutat a csövekre fagyott csillag jégkristályokra.

— Akkor ne mozogjon, kész. Köszönöm.

Liftre szálltunk, s emeletről-emeletre végigjártuk a hűtőraktárakat. Alig ocsudtam fel egy kövedermeti kopogtató kismalac látványától s már paradicsomos ládák előtt álltam. Megannyi vörös biliárdgolyó (csak egy kicsit fás). Földre ejtve nagyot koppan... és semmi baja.

Válohanon távolról és mégis mélyen, szakszerű magyarázatot hallok: A rostok közti víz a mélyhűtés folyamán megfagy. Ezáltal ideiglenesen megszűnik a táptalaj a mikroorganizmusok részére, de a felengedés után az előző helyzet hatványozott mértékben ismét előáll. A gyümölcs megfagyul, bár íze nem változik. Cé-lunk, hogy minél tökéletesebb mikrokristályok keletkezzenek, s ez két paramétertől függ: egyrészt a hűtés sebességétől, másrészt a hőfoktól. A helyzet hasonlít a feltett oldatok kristályosításánál fellépő jelenségekhez. Ha...

Főbeszédtem:

— Mestersége?

— Mészáros, — s ezt úgy mondja, mintha világegyetemben csak táptalajról, mikroorganizmusról, vagy paraméterről hallott volna. Nem csodálkozom: nem ritka eset az ilyesmi. O is természetesen veszi.

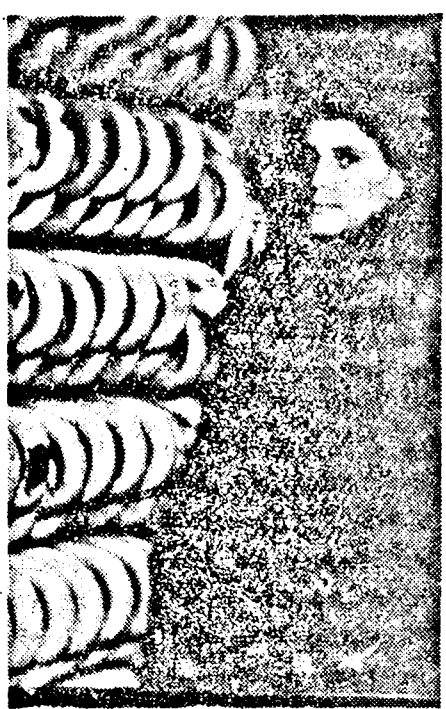
— Ezek itt — mutat egy ládára — becses hormonális szervek. Gyógyszergyáraink ezekből vonják ki az androszterint, tesztoszterint, ebből a gyomorból meg a pepszint. Ertékes portékák. A mellékvese-kéreg hormonjai is épen maradnak. Ebből a mogoróvá fagyott vadrózsabogyóból C-vitamin készül. A Refacerea gyár szájára, — mi fagyasztjuk.

Mintha csak ezt mondaná: „leszurtam a disznót, kibeleztem, kettévágtam, kimostam a beket, kicsontoztam a sonkát...”

— Szervedélye?

— A könyv.

— Köszönöm: mindent tudok.

— Villany sincs?
— Világít ez!

S aztán sok mindent láttam: szilvát, gombócavatót. Uborkasalátát, főzivaló csöves kukoricát, januárban. Vajat, margarint, turót...

— Ez a vészjelző — mutat egy fogantyúra. Ha valaki bennreked, meghúzza, a szögálatos gépész fejlen és kiengedi. Bár felesleges — teszi hozzá...

— Kiengedni?

— Na nem... a vészjelző. Ha valaki bennreked, elég ha a hőmérőt keze melegével melegeíti, ezt is észreveszi a szolgálatos, mert lent a központi tábla minden egyes terem hőmérsékletét pontosan jelzi.

Lefelé száguldoztunk a lifttel, amikor még elmesélt egy klasszikus esetet.

— Egyszer valaki bennmaradt a hűtőkamrában. Rázárták az ajtót, hasztalan ordított, dörömbölt. A hőmérséklet testvérek között is mínusz 21 fok. A bennrekedt gondolt egyet: megragadta az árut, s átrakta a rakár egyik részéből a másikba. Lázasan hordta, dőlt a homlokáról a verejték. S aztán visszarakta, megint átrakta...

— Es aztán?

— Aztán? Aztán... felébredt.

Rossz álom lehetett...

Kellemes meleg várt az udvaron, nagyon jól esett: csak mínusz 2 fok. S aztán emelkedett: este már plusz 39,2 volt. Forró tea után, lefekvés előtt...

Az oldalt
KÓTHAY TIBOR
szerkesztette

Plusz 40 fok Celsius

— NYÁR A TÉLBE —

Amikor legutoljára itt jártam, a hőmérő higanyoszlopa csaknem 50 fokig kuszott, az emberek minden ruhát ledobáltak magukról, rövid uszónadrágban sürgölődtek, forogódtak a főherre meszelt fűtőtestek körül. Tízpercenként nagyokat kortyoltak a sós szódavízből: pótolni kellett a szervezetből távozó konyhasót.

Azóta változott a helyzet: az uszónadrágokra nadrág, a meztelen fűtőtestekre ing került. Valami történt itt a világ felében, a cukorgyár Pámirján: a főzőknél. Átalakították a telet, szellőztetni is lehet, s az eredmény: kerek tíz fokkal csökkent a hőmérséklet.

műk állapítja meg azt a legalkalmasabb pillanatot, amikor a főzetet „le kell engedni”. Ez nem könnyű dolog. Öt-hat esztendőig kell tanulniok, gyakorolniok és bizony még ezután is, hej de hányszor... — no de nem adok okot egy öt év után esedékes újabb sérelemnyilvánításra.

Megpróbálom a 40 fok felé irányítani a beszélgetést, de erről nagyokat hallgatnak. Nem tudják miért érdekes ez, amikor a főzés velejárója. Megszokták és kész! Ha pedig az ing is bundaként melegít, levetik. Ez csak természetes. A fiatal főzőknek kellemetlen, de aztán megszokják.

— Fiataloknak?

— Igen, jól hallotta. Valóban fiatalok. A napokban mentek iskolába, mi árulgattuk el nekik a mesterség forrlyát.

— De csak módjával, — mert a sok tudást árt — veti közbe valaki.

Valamennyien sorban visszaemlékeznek, hogyan sikerült annakidején az idős főzőktől ellopniok a mesterséget. Mert bizony lopni kellett: mind a fizikákkal ragaszkodtak a titkokhoz.

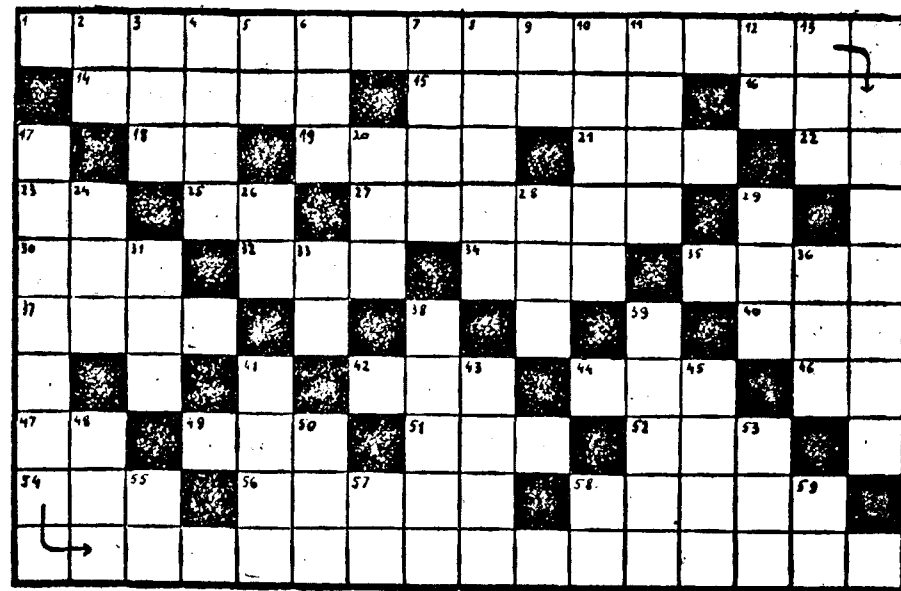
— Most meg a tanulók kérdése, mi meg válaszolunk — jösz meg a mester. — Eszünkbe se jut titkolózni, sőt örülünk, ha kérdeznak.

Eszembe jutott, hogy a gyár bejáratánál hatalmas tábla tanácsolja: „Ha valamit nem tudsz, kérdezd meg!” Nem tudom kitől származik az ötlet, hogy ezt a szólásmondást kifüggeszse (meg kellett volna kérdezniem), de véleményem szerint nagyon hasznos: természetesen, ha szó szerint betartják az utasítást, mert az ember ritkán ismeri el saját magáról, hogy valamit nem tud. Van ebben a mondatban valami szimbólum is, mert régen a cukorgyártást nehezen tanulhatták meg. Az érdeklődő kérdéseit süket fülekre, néma ajkakra találtak. A szakemberek felfették kenyerüket. Most, meg tessék: tábla hirdeti.

Nagyot fordult a világ.

A fehér főzöttek ma már kerdének lassan kihűlni, 150 napos állandó munka után elnéptelenedik a gyár, — a főzők szétszélednek, a Pamirt lassan birtokába veszi a csipős tél.

De az egyik főző, még-egyszer a főzőberendezéshez megy, pedig ezután nincs ott semmi dolga. Csak úgy, a nyilvánosság kedvéért, ha már előzőleg hosszú nadrágot, inget vett fel — ugyancsak a nyilvánosságra való tekintettel.

KERESZTREJTVÉNY
TÉLI VILÁG

Petőfi Sándor egyik legszebb költeményének két, szállóigévé vált verssorát olvashatjuk folytatásként a vízszintes 1. és függőleges 17. sorokban — a megfejtés után.

VISSZINTES:

14. Az időjárás- viszonyosságaitól megvéd; különösen, ha meleg. 15. Nem számít különösen nagy értékre. 16. Ellet is, de megfordítva észszak. 18. Észak-olaszországi folyó. 19. Művészet. 21. Csecsemőhang. 22. A ve párja. 23. Régi római pénzegység. 25. Enklő hang. 27. Evszak. 30. Régi hosszúság. 32. A makaróni is ez, de a modern butorokat is ebből készítik. 34. EKZ. 35. Erre ír. 37. Férfinév. 40. Régen hozsmártek, ma már csak végtag. 42. Irány. 44. Azonos magánhangzók. 46. Huza-vonában van! 47. Téti sport. 49. Azonos mássalhangzók. 51. Sok betegség ezzel kezdődik. 52. Jugoszláv város. 54. Értékjelző szöveg. 56. Bizonyos

fém van benne. 58. Evszakunk velejárója.

FÜGGŐLEGES:

2. Állatlakás. 3. Ujság. 4. Egy másik állatlakás. 5. Bárium vegyjele. 6. Evszak. (Ekezhelyi). 7. Nagy folyamunk. 8. Hogyan hívták régen? 9. Menni — angolul. 10. Köleg — közismert idegen szóval. 11. Ha sokáig állt az esőben, ez kezdődik! 12. Rómánál 1050. 13. Nemrég bucsúztunk tőle. 20. Az idézett költő nevében van. 24. Ital. 26. Aktinium vegyjele. 28. Festői tanulmány. 29. Helyhatározásra vonatkozó kérdőszó. 31. A hang fizikai egysége. 33. Asvány. 36. Fordított retest. 38. Az előkövetkező évszázak időjárása ilyen. 39. Nem egészen vadember. 41. Erre mennek a biskokok. 43. Nézz. 45. Ékes Verdi opera. 48. A lélek mérnöke. 50. Talál. 53. Kezdeti sebesség! 55. Azonos a vízszintes 23-al. 57. Hires maevvar hegedűművész nevéjele. 58. Csapadék. 59. Garai András.

Időjárás és éghajlat

Sokan azt hiszik, hogy az időjárásnak különleges kilengései az éghajlat megváltozását jelzik. Ennek a feltetelezésnek azonban semmi alapja sincs. Míg az időjárás napról-napra, vagy hónapról-hónapra változik, a klíma sokkal állandóbb és hosszú időn át alapjában véve változatlan.

Változik-e a klíma?

A tudomány igennel válaszol e kérdésre. Ukrajna déli részeinek régészeti leletei között: strucc-csontok is vannak, amiből arra következtetnek, hogy néhány millió évvel ezelőtt ezen a helyen a klíma forró és szárazabb volt. A klíma megváltozásának oka sokrétű és bonyolult. A változások zöme régebbi geológiai korok napusugárzásának intenzitásával hozható összefüggésbe, mások hegy-láncok képződésével és pusztulásával, stb. kapcsolatosak.

A százezer vagy millió évenként bekövetkező nagy klímaváltozásokon kívül 1000—10000 éves klímazakaszok is tapasztalhatók. Egy-egy korzakon belül is előfordulnak különböző időjárási változások. A krónikák feljegyzik, hogy a 994-es évtől a kivi feledelemesség vidékén szárazság pusztított. Az 1092. év is esőtlen volt „kiégett a föld, sok erdő le-

égett”. 1124-ben ismét nagy volt a szárazság, akárcsak 1145-ben, 1161-ben, 1223-ban és 1366-ban.

Nagyon hideg tél régen is volt

A 945. évi nagy árvíz arra kényszerítette Kíev polgárait, hogy felköltözzenek a hegyre. Ugyancsak nagy áradások voltak 911-ben és 1000-ban is. Tudomásunk van arról is, hogy a régi időkben rendkívül kemény hidegek uralkodtak, így 764-ben februárban az erős szél a Fekete-tengertől a Konstantinápoly-i öbölbe akkora jégömböket sodort, hogy 30 ember is elfért volna rajtuk, 1621-ben a Boszporus befagyott, 1709-ben az Adriai-tengert jég fedte.

Az erős eltérések ellenére e területek klimatikus viszonyai ugyszólván semmit sem változtak. Több éves meteorológiai megfigyelések azt mutatják, hogy a klímaingadozások nem

sokáig, nagyjából egy-egy évtizedig tartanak, s ugyanazon klíma keretei között játszódhatnak. Az ilyen eltérések közé tartozik az Északi Sark felmelegedése is századunk huszas éve óta.

Mégis honnan erednek az időjárási zavarok? A szovjet tudósok szerint a Napban lejátszódott folyamatok hatására az atmoszféra általános körforgásában végbemenő változások kapcsolatosak. Gondolunk itt a Nap sugárzási aktivitásának ingadozásaira, amelyek vagy a napfoltok erősebb képződésével, vagy — fordítva — a napfoltok jelentős csökkenésével lének fel. Ez megváltoztatja a hőmérséklet megoszlását: a trópusokon hidegebb, a sarkokon melegebb lesz az idő. A hőmérséklet emelkedésével az időjárás szárazabbá válik.

Néhány tudós az a véleményre, hogy az időjárás eltolódása az atom-bomba robbanásokkal függ össze. Ez a feltezés azonban tévesseggel nem támasztható alá. Elsősorban a vitatott időjárási szélsőségeket már akkor megfigyelték, amikor még egyál-

talán nem volt atom- vagy hidrogén-bomba robbantás. Másodsorban: az ingadozó légköri folyamatok kiváltására hasonlíthatatlanul nagyobb energiamennyiség szükséges, mint amennyi az atomrobbantások szabadá válik. J. K. Fjodorov atadé-mikus véleménye szerint egy közönséges zivatar alatt 10—15 hidrogén-bombának megfelelő energia szabadul fel. Egy közepes tengeri vihar energiamennyisége 100—1000 atom-bomba energiamennyiségével egyenlő.

Nemrégiben arra a következtetésre jutottak, hogy a klímaváltozásoknak van egy 80 évig tartó ciklusa, amely a napugárzás aktivitásának periódikus változásaival függ össze és van egy 250 évig tartó ciklus, amelyre viszont a Föld forgási sebességének periódikus ingadozásai hatnak.

Sok tudós azon a véleményen van, hogy a napjainkban észlelhető felmelegedés e két ok találkozásának eredménye. Eszerint a közeljövőben ellentétes irányú klímaingadozások várhatók egy emberöltőn keresztül, vagy Európa klímája egyre szárazabbá, azaz szélsőségesebbé válik. (A Nauka i szizny nyomán)